

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De sigillo confessionis. 19

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

PUNCTVM XIX.

De sigillo confessionis.

§. I.

Quid sit sigillum, & qualis eius obligatio.

1. Unde dicatur sigillum, & quid sit.
2. Qualiter peccet violans sigillum.
3. Nullo casu violare licet.
4. Etiam ob manifestandum proprium peccatum.
5. Neque post mortem penitentis.
6. Ex sola facultate penitentis violari sigillum potest.
7. Debet esse expressa, nec sufficit presumpta.
8. Item, debet esse spontanea.
9. Renocari potest semel concessa.
10. Verbo concedi potest, neque est scriptura necessaria.
11. Qualiter se defendat Sacerdos accusatus de sigilli violatione.
12. Obligatio seruandi sigillum non admittit leuitate materia.
13. Nulla sunt poena ipso iure impoita violantibus sigillum.
14. Quis sit iudex huius delicti.

1. Sigillum est obligatio non manifestandi ea, quae in confessione cognita sunt. Desumpta est hac vox per metaphoram ex sigillo litterarum, quae eo durante, nec legi, nec aperiri possunt.

2. Ad seruandum sigillum obligat; tum iustitia, ne aliena peccata reuelentur, tum fidelitas, ob tacitam promissionem non reuelandi, quae sub ea conditione dicta, & accepta sunt, tum religio, ne sacramenti institutioni aliquo modo derogetur. Quocirca violans sigillum, & contra fidelitatem, & iustitiam, & contra religionem delinquit, sicuti bene docent Suar. tom. 4. de penitent. disp. 33. sect. 1. Coninch. disp. 9. dub. 1. in princ. Fagund. de secundo Eccles. praecip. lib. 6. cap. 1. nu. 2. & 6. Bonac. disp. 5. de Sacram. Penitent. q. 6. sect. 5. pun. 1. n. 4. & alij apud ipsos.

3. Haec obligatio, quatenus ex religione oritur, ita strictissima est, vt nullo casu, quantumvis grauissimo, siue boni consequendi, siue mali vitandi, absque voluntate penitentis cessare possit, vti ex communi sententia tradunt Suar. dicta disp. 33. sect. 2. Nauar. cap. 8. num. 2. Layman. l. 5. sum. tract. 6. cap. 14. Fagundez. cap. 1. num. 7. & colligitur ex cap. Sacerdos. de penitent. disp. 6. & cap. Omnis vtriusque sexus. de penit. & remissionib. Etenim, vt ex perpetuo vsu, & traditione Ecclesiae constat, Christus Dominus hoc sacramentum instituens praecipit, ne ob vllam causam ibi cognita manifestentur, vt hac ratione Sacramentum, neque odiosum, neque onerosum redderetur.

4. Hanc doctrinam aliqui Doctores, inter quos est Domin. Soto in 4. disp. 18. quest. 4. art. 5. vers. Occurrunt. & lib. de regendo secreto, quest. 4. concl. 3. limitant ne procedat in casu, quo sacerdos suum peccatum explicare non potest absque manifestatione peccati penitentis in confessione auditi: quia eo casu duo praecipia concurrunt, & vtrumque diuinum; alterum de integritate confessionis; alterum de seruando sigillo. At praecipium de integritate confessionis strictius videtur obligare, quam praecipium de sigillo seruando: quia praecipium de integritate confessionis in gratiam Sacramenti, & integritatem illius iudicij appositum est; praecipium vero de sigillo seruando in gratiam penitentis. Deinde, quia sacerdos potius videtur obligatus suae salutis consulere, integram faciens confessionem, quam famae penitenti secretum seruando.

Sed haec limitatio, vt omnino improbabilis, reicienda est, sicuti multis relatis reicit Valsq. de penit. quest. 43. art. 4. dub. 4. Suar. disp. 33. sect. 1. num. 18. Gutier. canon. quest. libr. 1. cap. 11. n. 49. & 50. Fagund. de secundo Eccles. praecip. lib. 6. cap. 1. nu. 7. & 9. Coninch. disp. 9. dub. 1. num. 21. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. num. 13. Nam esto, obligatio sigilli in gratiam penitentium statuta sit, cedit tamen maxime in ipsius sacramenti bonum, si omnes sciant, in nullo casu, absque penitentis licentia, violari posse: quippe eius vsus facilius, & suauior redditur.

5. Alij, quorum meminit Couar. 2. part. decret. cap. 8. §. 11. num. 9. excipiunt casum, quo penitens mortuus sit, & illius confessionis reuelatio necessaria sit ad impediendum graue malum. Sed, vt recte ipse Couar. notat, hi Doctores audiendi non sunt, vt potest consuetudini Ecclesiae, & communi sententiae aduersantes. Etenim fama aequae in vita, ac post mortem penitentibus necessaria est, aequaeque deterrerentur homines ab vsu Confessionis, si scirent post eorum mortem peccata ad impediendum damnum reuelari posse.

6. Quocirca solum hac exceptio admittenda est, scilicet, ex licentia, & facultate penitentis. Nam, cum in gratia ipsius hoc

intentione caruit absoluendi penitentem, vel oblitus est illum absolueri; si penitens ab eius conspectu non recessit, credo, recta intentione posse, & debere absolueri, tamen si penitens nihil de absolutione secundo data cogitauerit: quia penitens confessionem fecit animo recipiendi veram absolutionem, in qua voluntate censendus est perseverare, quouique illam recipiat. Sic Egid. de Coninch. disp. 8. dub. 17. artic. 9. num. 142. Bonac. disp. 5. q. 7. punct. 6. n. 2. Quod si penitens a conspectu Sacerdotis recessit pro aliquo tempore, ob cuius causam timeri potest, nouo peccato se maculasse, nullatenus ei non praeuonito, et si praesenti, noua absolutione concedenda est ob periculum irritandi sacramentum, & conferendi absolutionem indisposito: sed monitus penitens de defectu commissio, si in eadem contritione & voluntate excipiendi absolutionem affirmat persistere, ei concedi debet: quia ea significatio est quaedam repetita confessio, ob quam absolutione dignus existit.

4. Fere idem est dicendum, si absolutio nulla fuit ob defectum iurisdictionis in reseruata, vel in omnia peccata confessarum tamen ob huiusmodi defectum absolutio nulla est, si ex parte penitentis legitima adest dispositio. Etenim vt ex supradictis constat, satis probabile est, penitentem bona fide peccata aliqua venialia simul cum mortalibus simpliciter sacerdoti confitentem, sacramentum recipere, & vere absolutionem manere directam ad venialibus, indirecte ab aliis: ac proinde eum obligatione detecto errore illa fatendi, sicuti docuit Sanch. l. 3. sum. c. 9. n. 35. Laym. l. 5. sum. tract. 6. c. 10. n. 16. vers. Ad extremum. Sed concessio absolutionem esse nullam, vel saltem esse nullam quoad reseruata, vt necessario fatendum est; debet Confessarius, si absque graui incommodo possit, monere penitentem de defectu, vt obligationi satisfaciendi satisfaciatur: forte enim ob non receptam absolutionem condemnabitur. Sic Nauar. c. 26. n. 14. Coninch. disp. 8. de penit. dub. 17. n. 143. Suar. disp. 33. sect. 6. n. 6. Henric. l. 4. c. 12. n. 5. Bonac. disp. 5. q. 7. pun. 6. n. 3. Si Confessarius facultatem absoluendi a reseruatis obtinuit, facillimo negotio potest defectum absolutionis reparare, procurans, vt penitens iterum sibi confiteatur: quod vno verbo praestare potest, si de omnibus peccatis in ea confessione manifestatis se generaliter acculet, modo confessarius illorum, saltem in genere, memor sit, & specialiter recenscat, si quo post illam confessionem commisit, sicuti notarunt Coninch. Suar. Bonac. loc. alleg.

5. Denique ex parte Confessarij esse potest defectus, si docuit penitentem errore aliquem, scilicet, valere matrimonium, cum inualidum sit non esse obligatum restituere, cum ad id teneatur; & similia. Quibus in euentibus certum est apud omnes Doctores, Confessarium malitiose procedentem, siue Parochus sit, siue delegatus, obligatum esse ex charitate, & iustitia errorem purgare: quia fuit causa malitiosa illius: quo casu, si consuluit non restituere, ipse obligatur creditori satisfacere. Si vero ex ignorantia inuincibili docuit errorem; adhuc obligatur ex charitate, si absque graui incommodo potest. Quia lex charitatis exigit, damnum proximi, quoad fieri possit, reparare. Est autem graue damnum penitenti factum ex illa iniqua doctrina, quippe ob illam est constitutus in statu de se malo, & quasi impotens redditus ab eo desistendi. Ergo, &c. Ex iustitia vero Parochus obligatur, quia ei ex officio competit sibi subditos ab erroribus liberare, & veritatis doctrinam docere, non tamen ex hac obligatione creditori debet satisfacere: quia non est obligatio comparatione creditoris sed penitentis.

6. Quod si penitentem obligatum restituere culpabiliter omisit monere, ob quam omissionem non restituit, probabilius censet, si Confessarius delegatus est sola lege charitatis teneri ad monitionem faciendam, quia solum contra religionem, debitamque sacramenti administrationem deliquit: at si Parochus est, lege iustitiae teneris, quia peccasti contra debitum tui officij, ex vi cuius astringeris subditos a peccatis & erroribus liberare, & in viam veritatis dirigere. Non tamen teneris creditori restituere: quia obligatio Parochi non est comparatione creditoris; sed penitentis, & subditi, sicuti in praesenti notat Suar. disp. 32. sect. 6. n. 9. Valsq. de penit. quest. 93. art. 7. dub. 8. Coninch. disp. 8. dub. 17. concl. 9. circa finem. Quoties autem penitentem monere debes de defectu in confessione commissos, expedit, vt ab eo licentiam exposcules, ne videaris sigillum violare, vt docet Egid. de Coninch. disp. 8. dub. 17. in fine. Dixi, ne videaris, quia probabile est, te non esse censendum sigilli violatorem, cum hac monitio ad perficiendum sacramentum antea factum dirigitur, & quasi pars illius sit. Vide etiam renuente penitente sicuti potest. Suarez disp. 33. sect. 5. n. 3. Laym. l. 5. sum. tract. 6. c. 14. n. 15.

Ad extremum, ob nullam huius sacramenti iniquam administrationem, est aliqua poena ipso iure impoita; sed arbitrio Iudicis pro qualitate criminis ferri debet, vt bene notauit Suar. 4. disp. 32. sect. 7.

hoc præceptum impositum sit, expeditur eius consensu cessare. Hac enim via nulla fit penitenti iniuria: sed potius commodum, cum iuxta eius voluntatem secreti obligatio metiatur: nec sacramenti reverentia læditur, cum omnes sciant, solum ex voluntate penitentis loqui faceret non posse de peccatis in confessione audiri. Sic S. Thom. in 4. dist. 21. quæst. 3. art. 2. & in supplem. quæst. 10. art. 4. Adian. in 4. de confess. vbi de sigillo, §. Sed probabilius. Nauarr. sum. cap. 8. nu. 2. Valq. disp. 97. art. 4. dub. 5. Suar. disp. 33. sect. 5. nu. 6. Sanch. lib. 6. moral. cap. 18. num. 43. Fagund. de secundo Eccles. præcept. lib. 6. cap. 1. à num. 14. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. nu. 14. Bonac. disp. 5. quæst. 6. sect. 5. punct. 4. à nu. 9. contra Scotum in 4. dist. 21. quæst. 2. §. Ad argum. Durand. quæst. 4. art. 3. Maior. quæst. 3. argum. 3. Alens. p. 4. quæst. 78. membr. 2. art. 3. existimantes, cuiuslibet particularis licentiam insufficientem esse, sicuti non sufficit, ut Clericus ad faculare iudicium trahatur, sed est longè diuersa ratio. Nam, ut rectè Coninch. disp. 9. dub. 1. num. 22. hoc præceptum in gratiam priuatorum latum est: ac priuilegium Clericorum non in illorum gratiam, sed in gratiam, & reuerentiam Ecclesiastici Ordinis, & status concessum est.

7. Hæc tamen licentia debet esse expressa, & formalis, nec sufficit præsumpta: & merito, ne aliquando contra voluntatem penitentis eius confessio reueletur: quod sine dubio sapè contingeret, putans Confessarius gratiam esse penitentiam reuelationem, cum tamen ingratia sit. Atque ita docent Nauarr. in cap. Sacerdos. de penitent. disp. 6. num. 151. Couaruu. 2. p. decretal. cap. 8. num. 11. Suar. de penitent. disp. 33. sect. 5. nu. 14. Fagund. de secundo Eccles. præcept. lib. 6. c. 1. num. 14. Laymann. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. nu. 14. Coninch. disp. 9. de penitent. dub. 1. n. 23. contra Altiusidorem. lib. 4. tract. 6. cap. 3. q. 7.

8. Deinde debet esse spontanea, & libera. Nam vi, dolo, & metu extorta censenda est, ac si concessa non esset, tum ob reuerentiam sacramenti, tum ne foueantur iniuriam, tum vt penitens securus sit de secreto. Atque ita docent Nauarr. dicto cap. Sacerdos. num. 158. & in sum. cap. 8. num. 15. Suar. sect. 5. n. 14. Fagund. cap. 1. num. 20. Grassi lib. 1. decis. cap. 23. num. 15. Quod si officias: Sapè penitens obligatur peccatum suum aperire ad impediendum damnum innocenti: poterit ergo tunc à Confessario cogi, vt licentiam concedat. Respondet, nullatenus hanc coactionem esse permittendam. Nam, si hæc obligatio penitenti incumbit, antequàm ei absolutio concedas, negare vtiq; debes absolutionem, si firmiter non proponat obligationi satis facere: si verò post datam absolutionem ea obligatio noscatur, petita licentia monendus est penitens, & rogandus, vt concedat: si tenuat, dissimulandum est: prætat enim sigilli inuolabilis obseruatio cuiusque damno, quod violatione sigilli vitari poterat. Agidius de Coninch. dispensat. 8. dub. 1. num. 24. Layman. lib. 5. tract. 6. cap. 14. num. 14.

9. Præterea semel concessa licentia reuocari ad libitum potest: quia eius usus pendet ex voluntate concedentis. Vnde non licet Sacerdoti, neque in personis, neque in tempore, neque in aliqua circumstantia excedere modum in licentia præscriptum, vt bene notauit Nauarr. dicto cap. Sacerdos. num. 127. & 154. Henric. lib. 6. de penit. cap. 23. num. 2. Suar. de penit. disp. 33. sect. 5. num. 7. Fagund. de secundo Eccles. præcept. lib. 6. cap. 1. num. 18. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 14. n. 15.

10. Sed qualiter hæc licentia concedi debet, ne sacerdos violator sigilli præsumatur? Aldret. lib. 2. de religio. discipl. c. 19. §. 1. n. 6. affirmat in scriptis concedi debere: aliis accusatus sacerdos de violatione sigilli non valet sit defendere, Pa-teor, in casu graui hoc expedire: sed plerumque nec necessari-um est, neque expediens. Et quidem ad valorem licentiæ conueniunt omnes, scripturam necessariam non esse, sed verbo renus concedi posse. Ad defensionem item sacerdotis accusati scriptura non requiritur: solius enim sacerdotis testimonio asserentis sibi à penitente concessam esse licentiã, creditur, & penitenti incumbit onus probandi contrariũ, vt rectè docuit Decius cap. 1. de exceptionib. n. 27. Lopus alleg. 94. Capua lib. 1. decis. c. 23. n. 16. Henric. lib. 6. de penit. cap. 19. nu. 10. Quod difficillimè facere potest, cum hæc confessio secreta omnino esse soleat: ex alia parte non expedit regulariter in scriptis licentiã à penitente expostulare: quia ei onerosum esset, & periculo publicationis maioris expostum, vt bene notauit Suar. disp. 33. sect. 3. n. 14. Capua lib. 1. decis. cap. 23. n. 15. Fagund. de secundo Eccles. præcept. lib. 6. cap. 1. n. 23.

11. Quod si sacerdos, vt ab accusatione violati sigilli se defendat, asserat, aliunde quàm ex confessione rem agnouisse, tenetur exceptionem probare, cuiusque probationi statum est, tamen si accusator contrarium probauerit, tum ne præsumatur delictum præcipue in Iudice; tum ob reuerentiam sacramenti, ne censeatur offensum violatione sigilli. Atque ita docent Suar. sect. 8. n. vlt. Mascard. de prob. concl. 1286. Aldret. l. 2. de relig. disp. 8. n. 7. Ant. Gabr. in de res. concl. 2. n. 28. Sacerdoti autem accusato de violatione sigilli nullo modo expedit dehistere à via se defendendi, quod ex licentia penitentis factum sit: quippe est via securior, cum in aduersarium transferatur onus probandi contrarium, quod vix facere potest.

Hoc tamen credendum intelligendum esse, quando reuelatio sigilli in bonum penitentis, vel alterius cessit absque læsione honoris, & famæ. Nam, si reuelatio sigilli in damnum penitentis, vel alterius cessit; Confessario incumbit onus probandi ex licentia penitentis factum esse: quippe præsumi non potest penitens voluisse, quod sibi nocuum erar, vt optime notat Bernard. Diaz præf. cap. 109. Suar. disp. 33. sect. vlt. n. 4. Verum, si licentiam fuisse concessam probare non poteris, & electa via, quod aliunde quàm ex noticia confessionis peccatum reuelatum agnouerit, si probationi succumbat, non penitens ordinari, sed arbitraria peniendus est, vt docuerunt Nauarr. in dicto cap. Sacerdos. n. 163. Farinac. præf. quæst. 51. à n. 95. Menoch. lib. 1. de præsumpt. q. 89. n. 26. Suarez de penitent. disp. 33. sect. 8. in fine. Fagund. de secundo Eccles. præcept. lib. 6. c. 1. circa finem. n. 24.

12. Qualitas obligationis seruandi sigilli ita grauis est, vt leuitatem materiæ non admittat. Nam esto verum sit, quod reuelatur, & penitenti non noceat, sacramentum ipsum, in cuius reuerentiam sigillum præcipitur, grauisimè offenditur cuius iuramentum peccati manifestatione, sicuti ex communi sententia docent Nauarr. cap. Sacerdos. n. 39. Suar. disp. 33. sect. 1. n. 32. & sect. 3. n. 2. Henric. lib. 6. c. 19. n. 3. Coninch. disp. 9. dub. 1. n. 24. Bonac. disp. 5. q. 6. sect. 5. punct. 1. circa finem. aduersus Ledefm. 2. p. 4. q. 11. art. 1. cap. 5. asserentem, reuelationem venialis peccati leue peccatum esse.

13. Pœnæ violentibus sigillum nullæ sunt ipso iure impositæ. Nam pœna depositionis, & perpetua in Monasterium detrusio, quæm fit mentio in cap. Sacerdos de penit. disp. 6. & cap. Omnis vtriusque sexus de penit. & remissionis, non ipso iure latæ sunt, sed ferendæ.

14. Iudex huius delicti non est sanctæ inquisitionis tribunal, nisi delictum hæresi mixtum fuerit: sed est prælati Ecclesiasticus, cui accusatus sacerdos subicitur, vt relato Molfesio tract. 7. cap. 23. à num. 68. notauit Bonac. disp. 5. quæst. 6. sect. 5. punct. 1. in fine.

§. I I.

Ex qua confessione, & ad quæ sacrum sigillum extendatur.

1. Obligatio sigilli ex confessione facta sacerdoti, saltem existimato, animo, & intentione recipiendi absolutionem nascitur.
2. Si alia intentione accedat penitens, non obligatur sacro sigillo.
3. Extenditur obligatio ad peccata in confessione audita, & quatenus ibi cognita sunt.
4. Expenduntur in particulari, quæ cadant sub sigillum.
5. Complicis peccatum, aliisque circumstantias, quæ non sunt materia confessionis, licet pro declaratione materiæ dictæ sint, aliqui censent sub sigillo comprehendendi.
6. Verius est oppositum.

1. Obligatio sigilli seruandi solum nascitur ex confessione facta sacerdoti, saltem existimato, intentione recipiendi absolutionem. Quia est confessio homini facta, quatenus Iudex est in hoc sacramentali foro. Atque ita docet D. Thomas communiter receptus in 4. dist. 21. qu. 1. Dixi. Sacerdoti: quia ex confessione facta laico, vel Clerico inferiori sic cognito, hæc obligatio nasci non potest: quia non fit iudici à Christo designato, & bene notantur Suar. disp. 33. sect. 2. num. 2. Valq. quæst. 93. art. 4. dub. 2. nu. 6. Coninch. disp. 9. dub. 1. n. 4. & 5. Bonac. disp. 5. q. 6. sect. 5. p. 2. Dixi, existimato: quia salte ex intentione penitentis confessio sacramentalis est: quod videtur sufficiens, vt sigilli confessionem inducat, sicuti docuit Scotus in 4. dist. 17. q. 1. & dist. 18. qu. 4. art. 5. concl. 5. Suar. sect. 2. num. 5. Valq. alios referens num. 4. Layman. lib. 5. sum. tr. 6. c. 14. n. 16. vers. Inter. Coninch. disp. 9. dub. 1. n. 8. Bonac. disp. 5. de penit. q. 6. sect. 5. punct. 2. n. 2. Quod à fortiori procedit, si confessio facta fuerit sacerdoti iurisdictione carenti, vt notant prædicti Doctores. Dixi, intentione recipiendi absolutionem: tamen si de facto ob indispositionem non receperit: quia esse absolutionis indispositum non impedit obligationem sigilli, ex omnium sententia, teste Suarez de præsumpt. 33. sect. 2. num. 8. eò quod non impedit intentionem recipiendi absolutionem, si capax extiterit: sin minus exhortationibus disponatur, vt dignus absolutione fiat.

2. Verum, si alia intentione, quàm recipiendi absolutionem sacerdoti peccatum fateris, tamen inde obligatio secreti naturalis oritur non tamen sacrilegij: quia ea confessio, etiam ex intentione penitentis, non est sacramentalis, cum ad sacramentum conficiendum non dirigatur. Vnde, si gratia solum petendi confitij ad sacerdotem accesseris, petierisq; vt sub sigillo confessionis dicenda recipiat, non obinde ipse sigillo obligatur. Sic post alios antiquiores, quos refert Nauarr. sum. cap. 18. num. 53. Sanch. lib. 3. de matr. disp. 13. num. 6. Suarez disp. 33. sect. 2. num. 7. Valq. quæst. 93. art. 4. dub. 2. in fine. Layman. lib. 5.

lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. num. 2. vers. Ex his. Bonac. disp. 5. quest. 6. sect. 5. pun. 2. num. 3. Quod à foriori procedit, si peccatum manifestasti, non animo imperandi abolitionem, sed Confessorem decipiendi, vel ad malum inducendi, tamen contra-rium verbis exprimeres: quia illa non est confessio, sed deceptio, & sacrilega simulatio, sicuti notant Suar. dicta sect. 2. num. 7. Valq. dub. 3. n. 8. & dub. 10. n. 5. Henric. lib. 9. cap. 19. & 21. Coninch. disp. 9. dub. 1. num. 7. Bonac. disp. 5. quest. 6. sect. 5. p. 2. num. 5.

3. Hoc sacrum sigillum extenditur ad peccata in confessione audita, & quatenus ibi cogita sunt. Notanter dixi, quatenus ibi cogita sunt: neque enim ob confessionem impediti debet Confessarius notitia peccati aliunde accepta vti vt bene tradunt Supplement. S. Thom. quest. 11. art. 5. Valen. t. 4. disp. 7. quest. 13. p. 4. Coninch. disp. 9. dub. 1. concl. 2. n. 9. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. num. 3. Bonac. disp. 5. de penitent. quest. 6. sect. 5. p. 2. num. 9. Unde, si extra confessionem noueris, Petrum res tuas furtatum esse, poteris, non obstante confessione facta, eum de latrocinio accusare. Si autem latrocinij notitiam ante confessionem habuisti, & accusare decreuisti, expediret omnino, ne illius confessionem exciperes, sed alteri sacerdoti confidendum remitteres, ne accusatione post confessionem factam iustitia suspensionem violati sigilli arguetes. Ad idem est, si furarij, vel concubinarij publici confessionem excepisses, & inabolitionem remitteres, posses à Communionem repellere non ob indispositionem in confessione cognitam, sed ob non exhibitam satisfactionem, & scandalum non sublatum. Ob quam causam etiam à sacro conuiuiu repellendus esset, etiam si ei abolitionem concessisses, quia in his non vteris scientia per confessionem comparata, sed aliunde acquisita. Sic alijs relatis docent Suar. disp. 33. sect. 3. n. 7. Valq. quest. 93. art. 4. dub. 7. Coninch. disp. 9. dub. 1. concl. 2. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. n. 3. Cauendum tamen maxime est, vt bene prædixit Doctores monent, ne propter notitiam ex confessione acceptam aliquid amplius, vel certius affirmetur, aliàs violatur sigillum.

4. Igitur cadunt sub sigillum primò peccata mortalia, etiam in genere: non enim tibi licet significare, penitentem peccatum mortale commississe: quia per se est occasio infamiae, & sacramentum exofum reddit. Sic omnes Doctores, teste Coninch. disp. 9. dub. 1. n. 10. Secundò, sub sigillo continentur peccata quantumvis publica, si aliunde ea noueris: quia dum ex confessione nosti, sigillata est ea notitia, vt bene Coninch. n. 11. Tertiò, sub sigillo seruari debent peccata abique vilo dolore confessã, quinimò quæ committenda narrantur, si ex intentione se disponendi ad abolitionem medijs sacerdotis exhortationibus dicta fuerunt: quia ea confessio iniqui propositi saltem ex intentione sacramentalis exitit: atque ita adteritis Innocent. & Abbat. in c. Omnis viri que sexus de penit. & remission. in fine. & Alen. 4. p. q. 78. membr. 2. art. 2. Syluest. verbo Confessio, q. 5. docuerunt Maior. in 4. dist. 21. q. 3. argum. 4. Adrian. in 4. de confess. §. Hu pramissis. Layman. lib. 4. sum. tract. 6. cap. 14. n. 5. Suar. disp. 33. sect. 2. n. 8. Coninch. disp. 9. dub. 1. n. 7. Bonac. disp. 5. q. 6. sect. 5. p. 2. num. 7. Quattò, sigillum comprehendit omnia peccata venialia in specie: quia hæc, vel alijs peccata penitentem commississe, & confessioni detulisse non est per se cognitum, vt rectè dixit Coninch. disp. 9. de penit. dub. 1. n. 10.

5. Solum est difficultas, an sub sigillum cadant complices peccata, aliæque circumstantiæ, quæ ad explicandum peccatum narratæ sunt: vt homicidium à te factum explicares, narraisti, Petrum tibi focium fuisse, quod dicere necessarium non erat. Item, declarasti, te fuisse ad sacros Ordines promotum, cum esses illegitimus, vel procurasse, vt Petrus illegitimus promoueretur. Item, te iactasti de generis nobilitate, vel consuluisti alteri iactationem, falsò datur. Dubium ergo est, an complices peccatum, aliæque naturales defectus ita sub sigillo debeant contineri, vt ob nullam causam manifestari possint. Et quidem contineri sub secreto naturali strictius obligante, quam si extra confessionem cognita essent ob reuerentiam sacramenti, omnes Doctores firmant: sicuti etiam asserunt, si ex eorum manifestatione, aliqua, etsi leuis suspicio audientibus daretur, omnino sub sigillo inuolabili celanda esse. At si cluho hoc periculo negant Ledelm. 2. p. 4. q. 10. art. 2. concl. 2. & Valq. q. 93. art. 4. dub. 3. n. 3. prædicta sub sacro sigillo contineri quia non sunt materia confessionis: at sacri sigilli materia esse non potest, quæ materia confessionis non est, neque ad abolitionem dirigitur. Ego, &c.

6. Sed placet communem sententiam sequi, nempe, ea omnia, & quæ ad peccati confelsi explanationem aliquo modo conduxerunt, quæque personam infamant, seu dehonestã sub sigillo contineri: factis vero, quæ nullo modo ad confessionem attinent, sed incidenter dicta fuerunt. Sic tradit in 4. dist. 18. q. 4. art. 5. concl. 3. Nauarr. cap. Sacerdos de penit. disp. 6. num. 51. Suar. disp. 33. sect. 3. n. 5. Valen. t. 4. disp. 1. q. 13. pun. 3. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. n. 4. Coninch. disp. 9. de penitent. dub. 1. n. 13. Bonac. disp. 5. de penit. q. 6. sect. 5. pun. 2. n. 10. Ratio est: quia licet prædicta non sint materia confessionis, conducunt tamen,

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

saltem ex opinione penitentis, ad materiæ explanationem. Debent ergo sub sacro sigillo seruari, aliàs odiosa redderetur confessio, si scirent penitentes, prædicta euulgari in aliquo casu posse, fallenteque sepe eorum peccata reuelari, quam eos defectus, & circumstantias. Quando autem ea, quæ in confessione manifestantur, ad explanationem peccatorum dicta non fuerunt, nulla superest causa, ob quam sub sigillo confessionis contineri debeant.

§. III.

Qualiter sacrum sigillum seruandum sit.

1. Nec verbis, nec signis manifestanda est confessio.
2. Si plurium confessiones excipiens dicas de aliquibus venialia tantum confessos esse, violas sigillum.
3. Item, si asseras, penitentem non absoluisse, nulla causa expressa.
4. An tenearis dare schedulam, & testimonium de confessione.
5. Quid de quodam usu Ecclesia Compostellana.
6. Si de publico usurario, latrone, &c. asseres, confessum esse sua latrocinia, violas sigillum.
7. Item, loqui de peccatis cum his, qui norunt.
8. Aliquando ex sola manifestatione confessionis talibus circumstantiis facta, violatur sigillum.
9. Reuelare peccata venialia in specie est contra sigillum.
10. Quid de narratione peccatorum in genere, nulla persona nominata.
11. Gravissimum est in prædicta narratione periculum violandi sigillum.
12. Qualiter monendus est Gubernator ciuitatis de gravi damno reipublicæ in confessione cognito.
13. Qualiter respondere debes Iudici interroganti de auditis in confessione.
14. Non potes cum penitente loqui, absque eius facultate de auditis in confessione.
15. Si apprehendas errorem commissum, potes, & debes, firmare plures. Verius est oppositum.
16. Ex licentia penitentis complex corrigi potest.
17. Nequis notitia confessionis vti ad actiones, quat pro libito omittere non potes.
18. Ad actiones externas, quæ in penitente damnium non cedunt, bene poteris ea notitia vti.
19. Plures asserant, te ea notitia vti posse ad priuationem suscipi fragij, beneficij, &c. si absque suspitione peccati fieri possit.
20. Verius est nullo modo licere.
21. Satisfit contrariis.

R Excepta est omnium sententia confessionem sic debere esse sigillo munitam, vt nec verbis, nec factis directè, vel indirectè manifestes. Habetur cap. Omnis viri que sexus de penitent. & remiss. ibi, verbo, vel signo, vel alio modo aliquatenus prodatur peccatorem. Vt ergo constet, quando hæc manifestatio, seu violatio sigilli contingat, quando non, placeat frequentiores casus referre.

1. Primò cenfeo, te sigillum violare, si plurium confessiones excipiens, dicas de aliquibus, tantum venialia peccata falsos esse: tacite enim denotas, reliquos mortalia habuisse. Excipe, nisi specialis aliqua ratio hoc dicendi subesser, sicuti notant Nauarr. cap. 8. num. 3. & 9. Valq. plures referens q. 93. art. 4. dub. 3. num. 1. & 2. Suar. disp. 33. sect. 3. n. 9. Coninch. disp. 9. dub. 1. n. 13. Ad idem est, si audita duorum, vel trium confessionum, vnum specialiter commendes, nisi specialis aliqua causa subit huius commendationis, periculum non leue est violandi sigillum: indicas enim, alios commendatione dignos non esse. Sic Nauarr. cap. 8. n. 4. Valen. disp. 7. q. 13. p. 1. Laym. alitis relatis lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. n. 7. in fine. Bonac. disp. 5. q. 6. sect. 5. p. 4. n. 2. Secundò, violabis sigillum, si dicas, penitentem non esse confessum peccatum, quod fecit: quia reuelas defectum integritatis, quem penitens in confessione commisit. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. n. 6. vers. Similo.

3. Tertiò, sigilli violatores, si asseras, penitentem non absoluisse: nam esto ob varias causas negari absolutio possit, regulariter ob indispositionem penitentis negatur, ac proinde negata abolitione, absque causæ expressione, sinistra de penitente suspicio concepitur, quod ex notitia confessionis illicitum est. Sic docent Suar. disp. 33. sect. 3. n. 7. & sect. 6. n. 1. Valq. q. 93. art. 4. dub. 10. n. 9. Bonac. disp. 5. q. 6. sect. 5. pun. 4. n. 6. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. n. 8. Coninch. disp. 9. dub. 1. n. 14. aduersus Caiet. verbo Confessio necessaria. §. Quinimum. Sectus esse, si exprimeres causam non concessæ abolitionis, quæque in penitentis iniuriam non cedit, vt quia confessio ob superueniens impediendum perfici non potuit, vel, quia nullum peccatum penitentem confessus est: quia in his solum manifestas, penitentem confessum non esse, sicuti docuit Suarez disp. 33. sect. 6. n. 2.

4. Ex quo fit, si penitens testimonium, seu schedulam Confessoris exposulauerit, vt eius Parocho, vel herco, vel alijs constet.

confet, præcepto confessionis satisfecisse, nullatenus potes ei schedulam denegare, tamen non ablueris: quia tacite eius indispositionem, & impœnitentiam declaras, vel item illius suspensionem gigneris: vt docent optimè Medin. l. 1. Instru. cap. 4. casu 5. Henric. lib. 6. c. 22. n. 3. Eund. de secundo Eccles. præcept. lib. 6. cap. 4. in fine. Coninch. disp. 9. dub. 1. n. 14. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. c. 14. n. 8. Quamuis contrarium sentiat Bonac. disp. 5. de penitenti. q. 6. sect. 5. p. 4. n. 7.

5. Quocirca approbare non possum vsum, quem in Compositellana Ecclesia Canonius Cardinalis maior stabilitate præsumit, ne vllus Confessarius schedulas confessionis peregrinis concedat, eò quod ipse testimoniales litteras, tum confessionis, tum Communionis tribuat. Nam esto, ipsi competat has litteras testimoniales tribuere, cum ipse, quod attinet ad sacramentum Confessionis: ex sola relatione Confessarij concedi possit, si penitens iis contentus non sit, sed Confessarij testimonium exigit, non videretur à Confessario negari posse: quia petit, quod sibi vile est, & secundum communem Ecclesiæ vsum debitum. Et licet, spectato iuris rigore, hoc testimonium non deberetur à Confessario concedi, si ipse Confessarius anre audiram confessionem omnibus penitentibus declararet, se confessiones excepturum, ea conditione, ad dandum testimonium obligari posset, quia ea conditione posita cedunt penitentes iuri, quod habent testimonium exigendi. At nullatenus expedit hic quasi contractus, præcipue cum fiat, ne Cardinali maiori lucrum, quod ex testimonialibus acquirit, diminuat. Relinquendi ergo sunt Confessarij, vt suas schedulas, seu testimonia penitentibus exigentibus gratis concedant. Dixi. testimonium confessionis concedendum esse penitenti, tamen in absolutum dimiseris: quia in eo testimonio cum non sit de absolute, sed de confessione, quæ facta est, tamen iniquè, nullum adest mendacium. Quod verò ipse penitens eo testimonio abutatur, vt ad sacram Eucharistiam permittatur accedere, sibi tribuendum est, non Confessario, qui suo muneri satisfecit, vt bene notauit Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. n. 8.

6. Quartò, si de publico vltuario, latrone, concubinario, dices tibi confessum esse tua latrocinia, fornicationes, &c. magna animi contritione, non est dubium, sigillum esse violatum, si aliunde, quàm ex confessione, ea peccata tibi nota non erant: nam esto publica fuerint, & audientibus manifesta, tu autem aliunde, quàm ex confessione non noueras. Tenentis ergo sub sigillo seruare, aliàs sæpe ob imprudentiam, & ignorantiam præsumeres dubia, & occulta, certa & publica esse, & vt talia euulgares, quod sine dubio est grauissimum inconueniens. Atque ita docent Nauarr. dicto c. Sacerdos. n. 62. c. 66. Caiet. verbo Confessio necessaria, condit. 3. Suar. disp. 33. sect. 3. n. 8. Henric. lib. 6. c. 20. n. 4. Coninch. disp. 9. dub. 1. n. 17. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 14. n. 9. Valq. q. 93. art. 4. dub. 6. Idem existimo dicendum, si ex sola fama, iudicisque sententia agnoueris, alium esse latronem, vel vlturarium, aut concubinarium, assereres specialiter latrocinia, & vlturas tibi confessas esse, quia tuo dicto, quantum ex te est, eius peccata certiora reddis, sicuti bene tradunt Nauarr. cap. 8. n. 10. Suar. Valq. Coninch. locis citatis. Secus crederem, si in genere affirmares, Petrum magna animi contritione sua peccata tibi confessum esse: quia ex vi huius dicti, neque mortale peccatum commissit Petrum declaras, neque aliquid affirmas, ex quo ei infamia euenire possit, sed potius illius laudabilem animum, rectamque dispositionem explicas, vt rectè Ioan. Medin. Cod. de confess. qu. 47. post princ. aliàs 31. de his, quæ à Confessore celanda sunt. Coninch. disp. 9. dub. 4. n. 53.

7. Quintò, violares sigillum, si de peccatis tibi confessis sermonem haberes cum iis, qui ea rectè norunt, si tibi aliunde, quàm ex confessione, nota non erant: nam, quatenus ex te illa locutio procedit, manifestat, quæ omnino celanda sunt. Præterquam, quod ingratum est penitenti eius peccata in memoriam reuocari, & in conuersationem adduci, vt notauit Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 14. n. 9. Ob quam causam credendum tibi ab eo sermone abstinendum esse, tamen ea peccata aliunde, quàm ex confessione nouisses.

8. Sextò, quamuis sigillum plerumque non violes, afferens aliquid tibi confessum esse, aliquando tamen id affirmare potes vt ex circumstantiis suspensionem ingeras, casum reuerentium, vel aliam grauem culpam confessionem fuisse: quo casu sigillum indirectè violas sicuti aduertit Suar. disp. 33. sect. 3. num. 9.

9. Septimò, etsi affirmare de penitente, peccata venialia fuisse confessum, nulla sit sigilli violatio: quia tacitis in peccatis solum manifestas penitentem esse confessum, si quidem confessio absque peccato saltem veniali esse non potest. At, si dices, penitentem minutissimis suis peccatis tibi molestum esse, vel aliis narrationibus superfluis caput obrundere, verius credo, te sigillum violaturum, non, quia peccatum aliquod manifestas; sed, quia manifestas penitentem naturalem defectum, scilicet, scrupulosum, & impœnitentem esse: qui tamen defectus, vt potest ex peccatorum confessione cognitus, sub secreto confessionis seruari debebat. Atque ita docent Co-

ninch. disp. 9. de penit. dub. 1. n. 11. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. c. 14. n. 6. contra Nauarr. cap. 8. n. 12.

10. Octauò, tamen nulla sit violatio sigilli, si in genere nulla nominata peccata Confessor narret peccata grauius tibi confessas, ex qua narratione nec leuis suspicio committentium haberi possit, quippe ea narratione nulli sit iniuria, neque in vllius grauaem redit, vt bene docuit Syluest. verb. Confessor. 3. q. 5. Nauarr. c. 8. n. 15. & in se Sacerdos. de penitenti. disp. 6. n. 47. Consultissimum tamen est, ab ea locutione abstinere, præcipue coram multis, & aliquibus circumstantiis expressis; partim, quia rudes præsumunt, sigillum esse violatum; partim, quia sagaces inde in suspicionem committentium venire possunt, vt rectè aduertit Nauarr. dicto c. Sacerdos. n. 31. Henric. lib. 6. c. 21. n. 6. Coninch. dub. 1. n. 16. Laym. c. 14. n. 10. Quod à fortiori procedit, si aliquater plura scelera committentium exprimeres: vt, si dices: Plura adulteria audiui ab eo, cuius confessionem primò excepi: facile enim inuestigari potest, quanam fuit, præcipue cum aliquando primò tibi confessionem potuisti nominare, vt bene ex Medin. notauit Laym. supra.

11. Hinc fit, grauissimum periculum esse violandi sigilli, si in aliquo oppido, & forte non amplo, vbi paulò ante confessiones excepti affirmas plura peccata grauius committi, plures confessiones generales ex necessitate excepsisti. Etenim ex tali dicto illa Communitas non leuiter infamatur, cuius infamia in penitentes, tanquam illius membra, deriuatur; & qui de aliquibus sinistrarum conceperat opinionem ob tale delictum, in ea firmatur. Atque ita docent, S. Anton. 3. p. tit. 17. c. 22. §. 3. Nauarr. c. Sacerdos. n. 54. & cap. 8. n. 16. Henric. lib. 6. cap. 21. num. 6. Coninch. disp. 9. dub. 1. n. 16. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 14. n. 10. Bonac. disp. 5. q. 6. sect. 5. p. 4. n. 3. Et hæc efficaciter vrgent, si de aliqua Communitate, & aliqui religio dicantur, Collegio, scilicet, Religiosorumque Conuentu: in his enim creditur Egidius de Coninch. sigillum violari Expedit ergo, ab his omnibus abstinere.

12. Nonò, tamen licitum sit cognita conspiratione de ciuitate prodenda, vel occisione innocenti intentata, monere Gubernatorem, vt inuigilet, & innocenter, vt se custodiat, si ab sit periculum, ne ex tali narratione rei comprehendantur, vel aliquater agnoscantur, summa tamen prudentia, & circumspectio faciendum est, ne id periculum substantiam sapè ea notitia accepta conspiratores inuestigantur, & tandem comprehenduntur: ideoque expedit omnino, si fieri potest ex licentia penitentis, eam monitionem fieri. Atque ita docent Henriquez lib. 6. c. 22. n. 2. c. 3. Egidius de Coninch. disp. 9. de penitenti. dub. 1. n. 17. c. 18. Laym. c. 14. n. 11.

13. Decimò, si à Iudice rogetis de peccato in confessione audito, affirmare debes, etiam cum iuramento, te nihil scire, subintelligendo, vt reuelare possit, sicuti ex communi sententia firmat Nauarr. c. 8. n. 19. Valen. qu. 13. p. 4. Henric. lib. 6. c. 19. n. 7. Valq. q. 93. art. 4. dub. 13. n. 8. Suar. disp. 33. sect. 6. n. 6. Egid. disp. 9. dub. 1. in fin. Laym. lib. 5. sum. tract. 6. c. 14. n. 12. Bonac. disp. 5. q. 6. sect. 5. p. 4. n. 3. Quinimò, si iniquè peccatum manifestares, asserunt, pluribus relatis Couar. 2. p. decr. c. 8. n. 9. c. 10. Pag. l. 6. de 2. Eccles. præc. c. 1. n. 8. tum dictum, vt potest contra iuris ordinem extorrum, nullius considerationis esse nullamque fidem facere. Quod si à iudice, vel à priuata persona rogatus fueris, an penitens confessus sit peccatum aliquod notorium, & publicum, nequaquam id affirmare, nec negare debes, vt bene notauit Egid. disp. de penitenti. dub. 1. in fin. Nam, si affirmas, confessum esse, aut peccatum commissi certitudinem: si negas ingeris audientibus suspicionem non fuisse penitentem integrè confessum. Deinde nunquam licitum tibi est, aliquid abique absolute dimissum affirmare absolute; quia in nullo sensu ea propositio affirmatiua, vera esse potest: neque etiam contra asserere licet, negatè fuisse absolute confessum, vt superius dixi, sinistra opinio de penitente firmaretur: sed his iniquis interrogationibus respondere debes, te tuo officio functum esse: expeditque, vt interrogantem oburges, etiam si superior sit, quòd familia interrogare audeat, cum confessionis sigillum ob nullam causam violari possit.

14. Superest triplex questio. Prima, an violes sigillum, si cum penitente loquaris de peccatis, aliisque circumstantiis ex sola notitia confessionis cognitis? Si ex licentia expressa penitentis id fiat, licitum est. Conferatur autem penitens licentiam expressè concedere, si ipse prius loqui incipiat, vt docuerunt Suar. Laym. & Bonac. statim referendi. At facultate à penitente non concessa, illicitum per se est, quia sigillum non solum obligat audita in confessione tegere, sed ne ob illa penitens exprobratur, aut pudore afficiatur, sicuti tradit Suar. disp. 33. sect. 5. in princ. & Bonac. disp. 5. q. 6. sect. 5. qu. 4. n. 8. c. 11. Laym. 3. sum. tract. 6. c. 14. n. 9. fin. tamen contrarium videatur sentire Valq. q. 93. art. 4. dub. 10. num. 9. cum Ioan. Med. q. de his, quæ à Confessore celanda sunt. vers. Inde vltimè.

15. Solum est dubium, si deprehendas errorem commississe in confessione, an possis penitentem monere, si ipse negat facultatè loquendi de auditis. Suar. disp. 33. sect. 5. n. 3. Laym. de c. 14. n. 15. affirmat, & satis probabiliter, te posse, imò etiam debere: quia ea locutio non censetur esse extra confessionem

sed inra, cum ad præsens confessionem perficiendam dirigitur, ideoque penitens videtur irrationabiliter inuitus. Sed verus oppositum censio cum Victor *sum. de confess. num. 195.* Man. Rodrig. *sum. cap. 55. conc. 12. n. 15.* Philarch. *de offic. Sacerd. l. 1. n. 26. §. si Sacerdos.* Soto *de legendo secreto, dub. 4. in fine.* Sanch. *l. 1. de matrim. disp. 16. n. 3. & n. 15.* Fagundez *de 2. Eccl. pref. p. 1. l. 6. c. 4. n. 33.* Quia ea locutio esset tacita peccati exprobratio, neque vlllo modo cum confessione præcedenti coniungendam esto fiat ad illius defectum reparandum, ea reparatio distincta est à confessione, & contra voluntatem penitentis. Et addunt, neque improbabili Sanch. *num. 16. & Tolet. l. 3. sum. cap. 16. num. 4. & Fagund. n. 32.* se non credere, reneri confessorem petere licentiam à penitente, vt eum moneat de peccato, quod vult admittere; sed tantum in confessione teneri eam monitionem præstare. Nam vt tradunt D. Thom. *in 4. disp. 21. q. 3. art. 1. n. 20.* Syluest. *Confessio, q. 14.* ex auditis in confessione non arctatur Confessor ad aliquid faciendum, vel omitterendum, vel remedium adhibendum extra illam: ea enim notitia est ad solum penitentiae forum. Præterquam quod nulli penitentes agrè ferent, eam licentiam peti, & peccati confesui memoriam reficari: vellent enim peccata omnino memoria excidisse.

16. Quæstio secunda, an violetur sigillum corrigendo complicem? Constat ex *superius* dictis violari, si absque licentia exprobrata penitenti fiat. At ea concessa non desunt, qui id affirmant, vt videre est in Palud. *in 4. disp. 21. q. 3. art. 2. conc. 2.* Soto *disp. 18. q. 2. art. 6. ad 4. Angel. verbo. Confessio, l. 3. Rosel. ibi, §. 6. Bannes 2. 2. q. 33. in fine.* Mouentur primò: quia inordinatum videtur, vt notitia confessionis ad externas actiones à Sacramento distinctas. Secundo, non potest esse effectus hæc notitia ad correctionem: partim, quia corrigendus negare potest delictum, & ei esse fides adhibenda equè ac penitenti: partim, quia ad denunciationem procedi non potest, vt pote quæ publicitatem delicti requirit. Cum ergo correctio ad denunciationem dirigatur, & denunciatio fieri non possit, & correctio cessare debet.

Ceterum omnino dicendum est, ex licentia penitentis licitum esse complicem corrigere, cuiusque spirituale bonum procurare, quando alia via obtineri non potest. Sic multis relictis firmat Suarez *disp. 33. sect. 4. à num. 4.* ea præcipue ratione: quia hæc correctio non est contra sigillum, cum fiat ex facultate penitentis, in cuius gratiam, & fauorem peccata confessio secretò seruanda sunt. Neque est contra reuerentiam debitam sacramento confessionis, vt notitia ibi comparata in bonum spirituale alterius. Vnde enim hæc indecentia oriri potest: Neque item est medium inuile, sed potius est effectus, ad correctionem faciendam: nam, quod corrigendus negare possit delictum, non obest, aliàs nunquam liceret ex sola relatione socij criminis complicem corrigere, contra August. relationem in *cap. Si peccauerit. 2. quæst. 1.* præterquam quod plerumque id non contingit. Neque denique est verum, non posse ad denunciationem procedi, si penitens licentiam tribuat: potest vtique ad denunciationem paternam, qua superior, vt pater, consilio, & exhortatione corrigere subditum possit, non tamen ad denunciationem iudicalem, quia hæc esse non potest delictum occultum est.

17. Quæstio tertia, & grauissima, an vt possis notitia à confessione excepta ad exteriores actiones regulandas: Quando actiones eius conditionis sunt, vt pro libito confessoris non possint omitti, sed necessariò adhibenda est causa, sicuti contingit in ministracione publica Eucharistiæ, Ordinis, Matrimonij, constans, est omnium sententia, si hæc petita denegatur penitenti ob notitiam ex confessione comparatam, violari sigillum. Etenim ex hac denegatione oritur rationabilis suspicio alicuius indignitatis, & peccati confessi manifesta exprobratio, sicuti bene expendit Valq. *q. 93. art. 3. dub. 8. & habetur c. Si Sacerdos de officio Ordinarij. c. fin. 6. q. 2. c. Cum non ab homine. de sentent. excommunicat.*

Hinc fit non posse à confessorio iniungi penitentiam, quæ aliis suspicionem ingerat, vel alicuius grauis peccati in genere, vel alicuius leuis in specie: quia esset tacita sigilli violatio. Deinde fit, non posse penitenti, vel alteri infidias parari, vt in peccato comprehendatur: quia hæc sine probatione in foro externo parari non possunt. Etenim infidiarum paratio est quædam peccati punitio, & reprehensio, & semper denotat malum aliquod velle perpetrare infidiarum: ac proinde est manifesta peccati confessi reuelatio, vel exprobratio. Atque ita docent tanquam certum Coninch. *disp. 9. dub. 4. n. 60.*

18. Verum, si loquamur de actionibus, quæ pro libito confessorij exerceri possunt: adhuc distinguendum est, si nullatenus cedunt in penitentis damnum, vel peccati confessi suspicionem, exerceri optime possunt, non obstante sigilli obligatione, vt docuit Iarè Sanch. *l. 3. de matrim. disp. 16. à n. 4.* Quocirca poteris consulere vitum doctum in re dubia, sine periculo cognitionis personæ. Deinde potes ex confessione vnus complicem examinare, absque eo, quod ipse intelligat, vnde modo dicemus ad interrogandum. Præterea poteris rem propriam dicere.

Ferr. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

ligentius custodire. Item si nosti ex confessione Pauli, tibi Petrum parare infidias, poteris non exire domo; tamen si aliàs exiturus esses: & si cognoscas tibi præparatū venenum, poteris non suscipere: quia ex huiusmodi actionibus non reuelas Petro Pauli peccatum; sed solum denotas Petro Paulum tibi confessum esse, quod non est sigilli violatio, vt rectè notauit Adrian. *in 4. de confess. vbi de sigillo circa tertium principale. ver. ad quintum Sylu. verb. Confessio, l. 3. q. 19.* Henriq. *l. 6. c. 24. n. 5.* Coninch. *disp. 9. dub. 4. n. 54.* Suarez. *disp. 33. sect. 7. n. 9.* Laym. *l. 5. sum. tract. 6. c. 14. n. 20. q. 1.* Bonac. *disp. 5. q. 6. sect. 5. pun. 4. n. 27.* tamen si contrà sentiant Nauarr. *c. Sacerdos de penit. dist. 6. n. 135.* Sotus *in 4. dist. 18. q. 4. art. 5. post medium.*

Neque ab hac fuga, & defensione impediri potes, tamen si Petrus inde ad occidendum Paulum moueatur: quia non reneris, etsi laudabiliter posses, alienam vitam propriæ tuæ vitæ iactura defendere, vt bene notauit Laymann & Coninch. *locis allegatis.* Neque ob hanc causam Sacramentum redditur per se odiosum, vt inquit Bonac. *suprà, numer. 29.* sed ad summum illud Sacramentum in tali occasione factum; quod vt pote rarum & extraordinarium spectari non debet. Ad idem est, si scias, aliquem nocte è Monasterio egredi: poteris illum locum quæsto colore obseruare. Item, si scias, subditum aliquo in loco peccare, poteris per te, vel alium frequenter locum illum visitare: quia est quædam debita custodia, modò ex his actionibus nulla criminosa suspicio oritur. Neque obest, quod ipse criminofus præsumat hæc fieri ob notitiam confessionis: nam cum in illius commodum, & spiritualem utilitatem cedant, reneris non debent peccati confessi exprobratio, sicuti censetur infidias: & docet Suarez. *dist. 4. disp. 33. sect. 7. n. 9.* Egid. *disp. 9. dub. 4. n. 68.* inclinari Laym. *l. 5. sum. tr. 6. c. 4. q. 2. circa finem.*

19. Si verò actiones in damnum, saltem temporale, penitentis cedant, quales sunt priuatio officij, prohibitio frequentis è domo egressus, remouere à loco, negatio secreti ad prelaturam suffragij, impedio Matrimonij, Ordinis, & similibus, allegata alia causa; Doctores diuisi sunt. Nam Nauar. *cap. Sacerdos de penitent. dist. 6. artic. 1. num. 10. ad 1. & 2.* Sotus *in 4. dist. 18. q. 4. art. 5. ad finem.* Henriq. *l. 6. de penitent. cap. 23. n. 3.* inclinari Suarez *disp. 33. sect. 7. ad finem.* & tom. 4. de relig. *tract. 10. l. 8. cap. 5. à num. 12. & seqq.* Gutierrez *de matrim. cap. 61. num. 10.* Valq. *quæst. 93. artic. 4. dub. 8. num. 5.* & alij innumeri relati à Sanch. *l. 3. de matrim. disp. 16. numer. 2.* affirmant liceret, quando ex supradictis: actionibus nulla videntibus suspicio ingeritur peccati confessi. Mouentur primò: quia Sacerdos, ex vi sigilli solum astringitur, vt confessionem regat taliter, quod nec penitenti, neque aliis occasione tribuat malè te penitentibus suspicandi. At ex vi prædictarum actionum, neque penitenti, neque aliis malam suspicionem ingerit, cum sint actiones, quæ ob alias infinitas causas absque vlla culpa penitenti fieri à Sacerdote possunt. Ergo. Quod verò penitens suspicetur, ob confessionem eas actiones à superiore fieri, non obest, quin superior eas exercere possit: quia ea suspicio non ex ipsis actionibus, quæ indifferentes sunt, vt ex hac, velle illa causa fiant; sed ex discursu penitentis oritur, quem non videtur confessor obligatus impedire. Secundo, superior ante confessionem factam ius habebat remouendi subditum ab officio, & loco, negandi suffragium. Ergo etiam post confessionem factam hoc ius retinere debet. Non enim confessio excepta iuri superioris præiudicare debet, sicuti non præiudicat notitiæ aliunde, quam ex confessione exceptæ. Tertio, sæpe penitenti officium, quod exercet, & locus, in quo habitat, occasio est delinquendi, obligaturque, pro suæ conscientiæ securitate, ea si fieri potest, deserere. Ergo superior remouens à tali officio, & loco penitentem, nullam illi iniuriam, seu incommoditatem infert. Quarto, ad huiusmodi finem videtur referuntur casuum statuta, vt superiores securitatis possent bono spirituali suorum subditorum consulere. Neque decretum Clement. V III. de casibus reuerentis huic doctrinæ aduersatur. Nam ipse in §. 7. inquit: *Tam Superiores pro tempore existentes, quam confessorij, qui postea ad superioris gradum fuerint promoti, caueant diligentissime ea notitia, quam de aliorum peccatis in confessione habuerunt, ad exteriorum gubernationem vtatur.* Quæ verba non est dubium præceptiua esse tum ex modo, quo referuntur, tum quia statim subiungitur: *Atque ita per quoscunque Regularium Superiores, quicunque illi sint, fieri mandauit.* Non, inquam, hoc decretum obstat: quia afferere possumus, ibi solum præcipi, & commendari, quod aliàs iure diuino commendatum est de obseruatione sigilli; ne, scilicet, vllus superior ad exteriorum gubernationem vtatur notitia ex confessione excepta, quæ ex se suspicionem confessi peccati ingerat. Deinde notanda sunt verba, *ad exteriorum gubernationem, quibus, vt expendit Suarez. 2. de relig. tract. 10. l. 8. cap. 5. n. 12.* indicatur, non prohiberi vsum notitiæ ex confessione exceptæ, ad interiorum gubernationem, & penitentis spirituales profectum.

20. Nihilominus verius existimo, nullomodo licere vt notitia confessionis, penitente non consentiente ad præ-

dictas actiones exercendas, scilicet, ad remouendum subditum de officio, & loco, negandumque secretò sacramentum, suffragium, & similia; tamen nullus alius, præter pœnitentem, suspicetur ob confessionem fieri. Sic pluribus relatis firmat Sanch. lib. 3. de matrim. disp. 16. num. 2. Coninch. disp. 9. dub. 4. nu. 6. & 69. Martin. Delirio lib. 6. disquisit. mag. sect. 2. Bonac. disputat. 5. quest. 6. sect. 5. part. 4. à numer. 14. & seqq. Laymann. lib. 5. summ. tract. 6. capit. 14. quest. 2. numer. 22. Cui sententię fauere intendit Clemens VIII. in supradicto decreto. Si enim solum vellet obseruari, quod aliis iure diuino certum est obseruari debere, non verbis præceptiuis utpote superfluis; sed commendatiuis vteretur. Cum ergo Clemens speciale præceptum rulerit, ne Regulares superiores notitia ex confessione accepta vterentur ad exteriorem gubernationem, manifestè indicauit prohibere voluisse illum vsum, qui aliis sub opinione pœnitentis erat, licere. Quod in Societate expressè constat ex instruct. 5. & cap. 21. Ordinat. communium: ubi enim R. N. P. Claudius Aquauia inquit: *Tametsi non desunt Doctores, qui sentiant, saluo sacramentalis confessionis sigillo, iustis de causis licere nonnunquam Confessario, cum id fieri potest sine ulla reuelata confessionis suspitione, vti extra confessionem notitia per confessionem habita: tamen, quia hæc doctrina, & eam exigit in tanta re circumspectionem, quam seruare per difficile sit, & interim possit aliquando retardare subditorum libertatem, quàm huius fori sanctitas, & nostra Societatis institutum requirunt in se ipsis, rebusque suis Confessario apertius; ut circò visum nobis est in Domino statuere, sicut & seuerè statuimus pro reuerentia, qua semper Societas nostra coluit huius Sacramenti inuiolabile sigillum, & libertatem, ut omnes superiores diligenter caueant, ne vel ipsi, vel nostrorum aliquis supradictam doctrinam vsquam introducant, neque illam publicè, aut priuatim doceant, neque ea vti vntur villo modo, (nisi foris de pœnitentis licentia): sed ita prorsus in omnibus casibus nostris se gerant Confessarij, ac si in confessione nihil penitus audiuissent, sibi que persuadeant, ut humanarum rerum regimen ab hoc sacramento longissimè distat, ita debere nullatenus ab eo pendere. Hæc Claudius. Ratio conclusionis præcipua est: quia ex sigillo obligatur Confessarius, vt non solum aliis; sed nec pœnitenti abique eius licentia peccata obiciat, exproberet, aut in memoriam reducat. At, si lumpa occasione confessionis pœnitentem remouet ab officio, & loco, in quo antea erat, vel officium, & locum procuratum, & petium denegat, latis censetur peccatum confessum obicere: siquidem præstat pœnitenti sufficiens fundamentum suspicandi, ob confessionem prædicta fieri. Ergo, &c. Deinde hoc vsu (si licitus esset) arceretur homines à peccatis manifestandis, timentes, ne ob eorum manifestationem priuandi essent commoditatibus, & honoribus, quos haberent reddereturque confessio nimis odiosa. Adde, quòd casuum reueratio humana fragilitati intolerabilis esset: quomodo enim Clericus suo Episcopo auderet peccatum fateri, ex cuius manifestatione cognoscit, posse, sibi Ordines, & beneficia denegari? Item, esset inutilis: non enim cum graui suo detrimento obligari potest subditus peccata Prælati manifestare, ob quorum manifestationem probabilitè timet à beneficiorum, & officiorum consecutione remouendum esse, sicuti latius profecquitur Coninch. disp. 9. dub. 4. à n. 64.*

2. Neque rationes in contrarium vrgent. Prima, & secunda ex probatione nostræ conclusionis solutæ sunt. Faveor namque, Confessarium illas actiones pro suo rationabili arbitrio exercere posse: nego tamen, vnquam exercere potuisse ob notitiam ex confessione acceptam, neque in illis circumstantiis, quibus præbere pœnitenti possit occasionem suspicandi ob confessionem fieri. Ad tertiam concedo, sæpè pœnitentem obligatum esse officium, & locum deserere: at, si obligationi renuit voluntariè acquiescere, nequit superior ob confessionis notitiam ad illius executionem compellere: sed potius se gerere debet, ac si nihil in confessione audiuisset. Ad quartam nego, ad huiusmodi regimen casuum reuerationem esse statutam: etenim reueratio casuum introducta est, vt grauiore causa à doctioribus, & prudentioribus iudicentur, & pœnitentes ab ipsis secutionem medicinam, & peccatorum remedium in foro sacramentali accipiant, & ex difficultate impetrandæ absolutionis grauitatem peccatorum agnoscant, eaque fugiãt. Non autem introducta est ad exteriorem gubernationem, quæ à Sacramento Pœnitentię nullatenus pendere debet.

§. I V.

Qui teneantur confessionis sigillo.

1. Statuitur regula certissima.
2. Confessarius, dum ex sola confessione peccata nouit, tenetur.
3. Interpres necessarius tenetur.
4. Adstantes sine quorum notitia fieri confessio non potuit, eadem obligatione adstringuntur.

5. Qui præter voluntatem pœnitentis casu, vel ex malitia confessionem audiuerunt.
6. Item ille, cui sacerdos iniuste confessionem manifestauit.
7. Confessarius ex communi sententiã videtur teneri.
8. Sed oppositum verius est.
9. Adstantes abique necessitate non obligantur.
10. Neque superior, cui petitur facultas pro casuum reuerationem absolutione.
11. Neque inuentor chartæ, in qua scripta sunt peccata tenetur, tametsi eam Sacerdos amississet.
12. Ob sigilli reuelationem nequeunt Magistratus inquirere.
13. Pœnitens non obligatur ad sigillum.
14. Qualiter obligati sigillo teneantur subire punitionem, si violent.

Regula certissima est, omnes illos, qui ex confessione sacramentali peccata necessariò iuste, vel iniuste agnouerunt, teneti obligatione sigilli: aliis Christus Dominus non satis pœnitentibus consuluit, si obligationem sigilli nõ imponeret confessioni vtique exceptæ, reddereturque confessio odiosa, & faciliè homines ab illius vsu auerterent. Sic D. Th. in 4. disp. 21. qu. 3. art. 1. q. 3. Scorus disp. 17. q. 1. & disp. 21. q. 2. Adrian. in 4. de confess. q. de sigillo. §. Secunda p. Syluest. verbo Confessio, q. 1. Ioan. Medin. q. 46. Nauar. cap. 8. n. 4. & in cap. Sacerdos. de pœnit. disp. 6. n. 42. Suar. disp. 33. sect. 4. Coninch. disp. 9. dub. 3. Laym. lib. 5. summ. tract. 6. cap. 14. n. 16. Bonac. disp. 5. q. 6. sect. 5. p. 3. Valq. q. 93. art. 4. dub. 1. & seqq.

1. Primò igitur tenetur sigillum scrutare Confessarius, dum solum ex confessione peccata nouit. Quod non solum verum est de Confessario legitimo, sed etiam de eo, qui à pœnitente exstimatur: quia saltem ex intentione pœnitentis confessio ei facta sacramentalis fuit. Sic Valq. q. 93. art. 4. dub. 2. n. 6. Coninch. disp. 9. dub. 3. n. 35. Iuncto dub. 1. n. 8. Laym. lib. 5. summ. tract. 6. c. 14. n. 16. vers. Inter.

2. Secundo, tenetur eodem sigillo, tametsi minus principaliter, interpretet, qui necessarius fuit, vt pœnitens peccata Confessario manifestaret: nam esto pœnitens obligatus non fuerit confessionem per interpretem facere, obligatus tamen fuit ad illam faciendã, vt à peccatis directè absolueretur. At Christus Dominus obligationem sigilli imposuit confessioni, quæ ad absolutionem directam à peccatis necessaria est, & sine qua integrè pœnitens confiteri non potest, aliis non esset pœnitenti satis consultum. Ergo, Sic alios referentes docent Suar. disp. 33. sect. 4. n. 4. Valq. q. 93. art. 4. dub. 2. n. 2. Coninch. disp. 9. de sigillo. dub. 3. n. 35. Laym. lib. 5. summ. tract. 6. c. 14. n. 16. vers. Secundo. Bonac. disp. 5. de pœnit. q. 6. sect. 5. p. 3. n. 5. tametsi contrarium sentiat Caier. verbo, Confessio, c. 11.

4. Tertio, ob eandem rationem adstringuntur adstantes, si ne quorum notitia confessio fieri non potest, vt in communi naufragio, vel peste contingit. Etenim omnes illi notitiam peccati ex confessione sacramentali, qua talis esset, accipiunt: obligati ergo debent ad sigillum Confessioni sacramentali annexum. Atque ita docent Adrian. in 4. de confess. q. de sigillo. §. Secunda pars. Valq. q. 93. art. 4. dub. 2. n. 3. Coninch. disp. 9. dub. 3. n. 35. & 46. Laym. lib. 5. tract. 6. cap. 14. vers. Tertio. Bonac. disp. 5. de pœnitent. quest. 6. sect. 5. p. 3. num. 6. Suar. disput. 33. sect. 4. num. 7.

5. Quarto, sigillo obligantur, qui præter voluntatem pœnitentis, casu, vel ex malitia confessionem manifestauit: quia notitiam ex confessione, quatenus necessaria fuit ad absolutionem obtinendam exceperunt. Alias si huiusmodi confessioni Christus Dominus sigilli obligationem non imposuisset, sæpè pœnitentes nequirent sua peccata securè, & abique periculo reuelationis faceri, confessionemque onerosam, & extortam haberent, vt bene tradunt Adrian. Valq. Layman. Coninch. Bonac. & Suar. supra.

6. Quintò, adtingit communis sententiã sigilli obligatione eum, cui sacerdos iniuste confessionem manifestauit: quia ea manifestatio est odiosa, tum sacramento, tum pœnitenti. Non igitur ex illa comparatiùs reuelationis potest. Præterea, si sigilli obligatione prædictus non astringeretur, sed solum naturali secreto, posset, & sæpè deberet peccatum sic cognitum Magistratibus denunciare: ipsique posint delinquentem punire: quod in grauisimum sacramenti, & pœnitentium detrimentum cederet, vt bene, aliis relatis docent Suar. disp. 33. sect. 4. n. 8. Valq. q. 93. art. 4. dub. 2. num. 10. Layman. lib. 5. summ. tract. 6. cap. 14. nu. 17. vers. Quarto. Coninch. disp. 9. dub. 3. num. 36. Bonac. disp. 5. quest. 6. sect. 5. p. 3. num. 4. Tametsi contrarium sentiat Ioan. Medin. Cod. de confess. qu. 4. 6. de iis, qui confessionem celare tenentur, propterea, quòd audiens non acceperit notitiam ex confessione sacramentali, cui est obligatio sigilli annexa: sed ex iniusta, & sacrilega reuelatione, cui Christus Dominus eam obligationem non imposuit. Sed dicendum est, sufficere ad hæc obligationem, quòd saltem mediãtè ex confessione ea notitia excepta sit, abiquo alio medio legitimo: quippe ea reuelatio, utpote contra ordinè iuris facta, reputari debet, ac si facta non esset, ac proinde censeri debet

moraliter ea notitia ex confessione sacramentali procederet: præcipue cum penitens ea conditione Confessario sua peccata manifestauerit, vt sigillo perpetuo contineatur; sub qua conditione ad tertium, cui penitente inuito sunt reuelata; transire censenda sunt, ne sacramentum odiosum reddatur.

7. Sexto, docent communiter Doctores, teste Suar. *disp. 33. sect. 4. n. 6.* Nauarr. *cap. 8. num. 4.* Layman. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. n. 18.* Bonac. *disp. 5. de poenit. q. 6. sect. 5. part. 3. num. 4.* consiliarium, cui sacerdos ex licentia penitentis, gratia perendi confessionem manifestauit, sigilli obligatione tenetur: quia eam notitiam accipit, vt Confessarium instruat, qualiter sacramentum ministrare debet: est igitur penitenti pro absolutione obtinenda necessaria. Debet ergo sub obligatione sigilli comprehendendi.

8. Sed oppositum verius existimo cum Valq. *quæst. 93. art. 4. dub. 2. numer. 10.* Coninch. *disp. 9. de poenitent. dub. 3. num. 50.* Hieron. Onuphrio *de sigillo confess. sect. 3. quæst. v. dub. 6. vers. Respondet secundò.* Pelantio *in addit. ad 3. part. quæst. 11. disp. 3. ad finem.* & aliis. Consiliarius etenim non accipit illam notitiam a confessione sigillata, sed a manifestatione Confessoris, nomine ipsius penitentis: at, si penitens per se ipsum consiliarium consulere, consiliarius sigilli obligatione non teneretur, vt *superius diximus*: ea manifestatione non est sacramentalis confessio, vt per *q. 6. ad absolutionem obtinendam* a consiliario non dirigitur. Ergo neque etiam teneri potest ex manifestatione Confessoris, qui penitentis instrumentum est. Item, ea manifestatio non ex confessione ortum habet, sed ex facultate data a penitente: ergo non potest obligare sub sigillo. Præterea, ea manifestatio non est penitenti necessaria, vt peccatorum absolutionem directam obtinere possit: nam Confessarius eum absolueret potest ex eo præcisè, quod ipse proponat, per se, vel per alium, virum doctum consulturum, et iuxta consilio aduersurum. Non igitur ea notitia sub sigillo cadere potest, cum ad confessionem necessariam non sit. Denique vix inquam necessarium est ad consilium petendum personam penitentis significare. Ergo, si ex facultate ipsius penitentis significata sit, conueniri non potest, quod sub sigillo non contineatur. Satis enim Christus Dominus, tum sacramentum, tum penitentibus prouidit sub inuolabili sigillo comprehendens eam notitiam, quæ pro absolutione obtinenda necessaria fuerit.

9. Ex his infero primò, si penitens coram aliis ob maiorem sui confusionem absque ulla necessitate confiteatur, prædictos adstantes obligatione solum naturalis secreti teneri. Non enim ipsi ex confessione sacramentali formaliter notitiam accipiunt: nam illa confessio, quatenus ad ipsos dirigitur, sacramentalis non est, tamen sacramentalis sit, quatenus sacerdoti refertur, vt bene notauit Coninch. *disp. 9. dub. 3. n. 46.* Præterea absque nulla notitia posset penitens suorum peccatorum absolutionem directam obtinere, vt suppono: non igitur debuit Christus eam sacro sigillo munire.

10. Secundò infero, superiorem, à quo extra sacramentum petitur facultas absoluedi à reueratis, siue per penitentem, siue per Confessarium, sacri sigilli obligatione non tenetur: quia ea petitio non est sacramentalis confessio; tamen ad confessionem legitime faciendam dirigitur: tum, quia necessaria non est, cum penitens posset superiorem adire, eique peccatum reueratim fateri, & ab eo absolutionem obtinere: tum denique, quia fieri potest, & debet ea petitio absque expressione penitentis: quod si ex eius venia fiat, sibi imputet, si alia obligatione quam naturalis secreti teneatur. Atque ita docent Valq. *quæst. 93. art. 4. dub. 2. n. 10. et 12.* Henriq. *lib. 6. de poenit. cap. 2. n. 3.* Coninch. *inclinat. disp. 9. dub. 3. n. 44. et seqq.*

11. Septimò, addunt aliqui inuentorem chartæ, in qua alicuius peccata scripta erant, sub sigillo teneri: quia videtur esse confessio inchoata. Sed reuèrsus oppositum sentiant communiter Doctores apud Nauarr. *cap. 18. num. 34.* & in c. *Sacerdos de poenit. dist. 6. num. 8.* Suar. *disp. 33. sect. 4. num. 4.* Henriq. *lib. 6. cap. 20. num. 1.* Coninch. *disp. 9. de sigillo. dub. 3. in fine.* Layman. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. n. 19.* Bonac. *disp. 5. q. 6. sect. 5. part. 3. circa finem.* Nam scriptura illa, esto, ad faciendam confessionem deseruire possit, non tamen necessariò. Præterea non est sacramentalis confessio, neque etiam inchoata, cum frequenter absente sacerdote, facta sit, & solum ob excitandum peccatorum memoriam. Neque probandam censeo limitationem, quam solus Layman. adhibet, scilicet, obligari sigillo prædictæ chartæ inuentorem, si constet, à Confessario, cui tradita erat, amissam fuisse. Nam, esto, per scripturam sacerdoti præsentem fieri confessio possit, ea tamen scriptura, vt quid per manens est, à confessione, quæ est ens successiuus, & transiens, omninò distinguitur: non enim ipsa scriptura est confessio, sed ipsius scripturæ traditio, & illius apud sacerdotem humilis manifestatio, ex qua tantum datione, & manifestatione inuentor notitiam peccatorum non accipit, sed ex signo scripturæ permanenti.

Monent tamen, & meritò Doctores *superius* relati, grauilissimè peccatum inuentorem, qui confessionem ibi scriptam

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

legeret, ob grauem iniuriam, quam penitenti irrogaret, seuerissima sui cordis contra eius voluntatem agnoscens. Excipitur, nisi certò sciret, (quod vix contingere potest,) inuoluntaria contineri: casu autem, quo prædictam chartam iniquè legat, denunciare scripturam non potest, neque denunciarum possunt Magistratus punire, vel comprehendere: tum, quia delicta secreta sunt: tum, quia eorum manifestatio cedit in grauem irreuerentiam sacramenti, pro cuius susceptione illa scriptura facta est.

12. Si verò ipse Confessarius, qui sacro sigillo tenetur, confessionem factam reuelaret, ob ipsius reuelationem inquirere Magistratus nequeunt, tamen ob non institutam inquisitionem Respublica perire deberet, vt bene, aliis relatis, notarunt Sotus *in 4. dist. 18. q. 4. art. 5.* Delrius *lib. 6. disquisit. mag. cap. 1. sect. 2.* Menoch. *lib. 1. præsumpt. 89. n. 26.* Bonac. *disp. 5. de Sacram. Poenit. q. 6. sect. 5. part. 3. in fine.*

13. Octauò addit Nauarr. *in cap. Sacerdos de poenit. dist. 6. n. 115.* penitentem obligatum esse sub sacro sigillo seruare, quæ sibi à Confessario commendata secretò sunt. Sed reuèrsus contrarium docet communis sententia, vt videre est apud Suar. *disp. 33. sect. 4.* Coninch. *disp. 9. dub. 3. num. 37.* Tolet. *lib. 3. cap. 20.* Henriq. *lib. 6. cap. 20. num. 1.* Layman. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. num. 20.* Bonac. *disp. 5. de poenit. q. 6. sect. 5. part. 3. in prime.* Etenim, cum sigillum in fauorem penitentium institutum sit, vt securè peccata sacerdoti absque periculo reuelationis manifestare possint; ea tantum, quæ ipsi manifestant, sub sigillo contineri debent, non quæ à Confessario accipiunt, cum ex eorum reuelatione exolâ penitentibus confessio esse non possit.

14. Ad extremum aduerte, etsi plures sacri sigilli obligatione teneantur; primò, & principaliter tenetur sacerdos, & secundariò alij, idèò que pœna depositionis, & reclusionis, cuius fit mentio in cap. *Omnis vtriusque sexus.* solum sacerdotibus Confessariis imponenda est, reliquis arbitraria pro qualitate criminis, sicuti notarunt Nauarr. *cap. Sacerdos de poenit. dist. 6. num. 50.* Suar. *disp. 33. sect. 4. num. 4.* Henriq. *lib. 6. cap. 19. n. 9.* & cap. 20. num. 2. Layman. *lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. n. 16. vers. Secundò.*

PUNCTVM XX:

De obligatione confessionis ex diuino, Ecclesiasticoque præcepto:

§. I.

Quæ personæ, & quo tempore ex diuino præcepto ad confessionem teneantur.

1. Qualiter obligentur omnes ad confitendâ peccata ex diuino præcepto.
2. Pro articulo mortis est hæc obligatio.
3. Extra prædictum tempus, seclusa Ecclesie determinatione, satis probabile est, nullam esse obligationem.
4. Per accidens obligantur grauari mortali, si suscepturi sunt Eucharistiam.
5. Si moraliter certam speciem peccati vitare non possunt.
6. Solum salutes obligantur ad confessionem.
7. Item, grauari mortali, & veniali, suscipere hoc Sacramentum nequeant.

1. *Superius, in fine pun. 4. huius tract.* decisum reliquimus, sacramentum Penitentiae esse medium necessarium in re, vel in voto susceptum, ad consequendam gratiam lapsis post Baptismum. Hanc necessitatem colligimus ex illis verbis Christi, Ioann. 20. *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis: quorum retinueritis, retenta sunt.* Conceditur enim à Christo Domino Apostolis, & eorum in sacerdotio successoribus, non solum potestas remittendi peccata, sed etiam ea retinendi: retinent autem, dum non remittunt: quia eo ipso peccatores ligantur suis peccatis, saltem quoad obligationem ea ferendi etiam, si peccatores plenam suorum peccatorum absolutionem absque ulla obligatione suscipiendi Sacramentum Penitentiae obtinere possent, nullatenus sacerdotes potestatem haberent, peccata retinendi. Hæc autem obligatio non est solum de confessione peccatorum in genere, qua quis confiteretur, se peccatorem esse, sed in specie, & sigillatim, qua omnia peccata, quæ post diligentem inquisitionem memoriæ occurrerint, quoad speciem, & numerum explicentur, iuxta *Trid. sess. 14. cap. 5. & can. 7. pluribusque exornant Bellarm. lib. 3. de poen. Val. 4. disp. 7. q. 9. pun. 1.* Suar. *disp. 17. sect. 1. & disp. 35. sect. 1.* Egid. *disp. 5. de confess. dub. 1.* Layman. *lib. 5. sum. tr. 6. c. 6. assert. 1.* Etenim, cum sacerdos in Sacramento Penitentiae Iudex sit, & Medicus, & officium Medici, & Iudicis exercere non possit, nisi statim penitentis cognoscatur, & omnia, quæ absolutioni obstat possint, declarentur,